

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrund

Dette lovforslag er en udmøntning af den revisionsbestemmelse, der ved ældrepakkens vedtagelse i maj 2002 blev skrevet ind i servicelovens § 150. Revisionsbestemmelsen blev primært udformet med henblik på at sikre en lovgivningsmæssig opfølgning på reglerne om frit leverandørvalg i hjemmeplejen.

Revisionsbestemmelsen omfatter derudover fem af de mere generelle bestemmelser om personlig og praktisk hjælp, nemlig §§ 71, 75 og 75 a, der omhandler kommunalbestyrelsens forpligtelser i forbindelse med at tilbyde og træffe afgørelse om personlig og praktisk hjælp, samt §§ 75 b og 75 f om henholdsvis erstatningshjælp og fleksibel hjemmehjælp. Regeringen ser dog intet grundlag for at gennemføre indholdsmæssige ændringer i disse bestemmelser, og foreslår derfor alene, at revisionsforpligtelsen for disse bestemmelser bortfalder, via en ophævelse af § 150. Endeligt omfatter revisionsbestemmelsen § 73 a om genoptræning samt § 75 h om det særlige tilsyn med plejehjem og lignende boligenheder. Spørgsmålet om kommunernes forpligtelse på genoptræningsområdet indgår i aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om strukturreformen. § 73 a vil derfor blive revideret i et af de lovforslag, der i anden halvdel af Folketingsåret 2004-05 vil blive fremsat som opfølgning på aftalen om strukturreformen. Socialministeren fremsatte den 27. oktober 2004 et særskilt lovforslag (L 52) om revision af bestemmelsen i § 75 h om det særlige tilsyn, der med dette lovforslag bliver § 75 i. Der fremsættes derfor ikke forslag om indholdsmæssige ændringer af denne bestemmelse i indeværende forslag.

Med lovforslaget ønsker regeringen således alene at justere de regler, der siden 1. januar 2003 har skabt grundlaget for det frie leverandørvalg i hjemmeplejen. Lovforslaget indeholder dog ikke større indholdsmæssige ændringer i bestemmelserne om frit leverandørvalg, da det eksisterende regelsæt har vist sig i alt væsentligt at fungere efter hensigten: De kommunale

monopoler på levering af hjemmeplejeydelser er blevet brudt, der er blevet skabt valgfrihed i de fleste af landets kommuner, og i tilgift er der over hele landet skabt større gennemsigtighed i, hvordan hjemmeplejen drives – til fordel for både hjemmehjælpsmodtagernes retssikkerhed, kommunernes styringsmuligheder og borgernes indsigt i kommunens økonomi.

Siden loven trådte i kraft den 1. januar 2003, har der løbende været fulgt op på implementeringen af de nye regler om frit leverandørvalg. De kommunale indberetninger til Fritvalgsdatabasen i Styrelsen for Social Service viser, at borgerne får mulighed for at vælge mellem forskellige leverandører i flere og flere kommuner, og at markedet for hjemmehjælpsydelser har udviklet sig støt siden reglerne trådte i kraft.

Ankestyrelsen har endvidere gennemført et omfattende opfølgingsprogram, dels via en landsdækkende kommuneundersøgelse af forskellige aspekter af frit valg, dels via en tæt dialog med 15 foregangskommuner på frit-valgsområdet. Oplysninger om opfølgingsprogrammet kan ses på Ankestyrelsens hjemmeside www.ankestyrelsen.dk.

De frie leverandørvalg har medført store omlægninger i ældreplejen rundt om i landets kommuner. Men opfølgingsprogrammet bekræfter, at reglerne er slået igennem, og at de ældre har taget det frie valg til sig. I de kommuner, hvor der er valgfrihed, har hver tiende hjemmehjælpsmodtager allerede i dag valgt at gøre brug af en privat leverandør, og tallet forventes fortsat at stige. De kommunale myndigheder har fået skabt de nødvendige redskaber til at håndtere de nye krav om gennemsigtighed og konkurrence, og har med tiden anerkendt de fordele, de organisatoriske omlægninger har ført med sig. En undersøgelse blandt private leverandørers erfaringer tegner et overvejende positivt billede af markedet for hjemmepleje og frit-valgsordningen generelt. Leverandørerne har store forventninger til udviklingen af markedet for hjemmehjælp, og anfører, at samarbejdet med de kommunale myndigheder i overvejende grad fungerer godt. Rapporten om leverandørundersøgelsen kan findes på Ankestyrel-